

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Β' Γυμνασίου

Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Αποστολάκη Αλίκη

Ενότητα 2 «Το τέχνασμα του Θεμιστοκλή»

Επεξεργασία κειμένου (ερωτήσεις-απαντήσεις)

Να απαντήσετε στα Ν.Ε στις παρακάτω ερωτήσεις από το κείμενο με τη βοήθεια του λεξιλογίου (σελ. 15)

1) Γιατί επάπταιιν οι Πελοποννήσιοι προς τον Ισθμό (ἐπεὶ ὁ στόλος τῶν πολεμίων προσφερόμενος τῇ Ἀττικῇ πρὸς τὸ Φαλιρικόν ἀπέκρουψεν τοὺς πέριξ αἰγιαλούς)

.....

.....

.....

.....

2) Βλέποντας αὐτή την κατάσταση ο Θεμιστοκλῆς τι εβούλετο;
(εβούλετο καὶ συνετίθει τὴν πραγματείαν περὶ τὸν Σίκιννον)

.....

.....

3) Ποιος ἦταν ὁ Σίκιννος καὶ ποία ἡ σχέση του με τὸ Θεμιστοκλή;
(Σίκιννος ἦν)....., αἰχμάλωτος,
(εὖνους).....
καὶ παιδαγωγός

4) Πού ἔστειλε τὸν Σίκιννο ὁ Θεμιστοκλῆς; (Τοῦτον ἐκπέμπει πρὸς τὸν Ξέρξη κρύφα)

.....

5) Τι εἶπε στὸν Ξέρξη ὁ Σίκιννος; (λέγειν ὅτι Θεμιστοκλῆς ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς ἐξαγγέλλει αὐτῷ)

.....

.....

6) Με ποία πρόφαση τα εἶπε αὐτά; (αἰρούμενος τὰ βασιλέως)

.....

7) Τι πληροφορία του έδωσε; (ἀποδιδράσκοντας τούς Έλληνες)

8) Και τι τον συμβούλεψε; (καί διακελεύεται)

(ἐπιθέσθαι)

(καί διαφθαρεῖναι τήν ναυτική δύναμιν)

9) Ο Ξέρξης πως είδε την πληροφορία αυτή; (ὡς λελεγμένα ἀπ' εὐνοίας, ἤσθη)

10) Πως αντέδρασε;

Διέταξε τους των πλοίων αφού
αμέσως να περικυκλώσουν (διαζῶσαι τὰς νήσους).

11) Γιατί έδωσε αυτή τη διαταγή; (ὅπως ἐκφύγοι μηδεὶς των πολεμίων)

Μάθε τώρα τους αρχικούς χρόνους του
ρήματος «λέγω»

λέγω

ἔλεγον

λέξω, ἐρῶ

ἔλεξα, εἶπον²

εἶρηκα

εἰρήκειν

λέγομαι

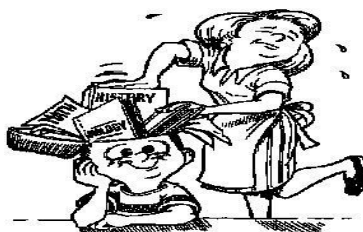
ἐλεγόμην

λέξομαι, [λεχθήσομαι, ῥηθήσομαι]¹

εἰπόμην³, [ἐλέχθην, ἐρρήθην]⁴

εἶρημαι

εἰρήμην

¹ Παθητικός Μέλλοντας

² Αόριστος Β

³ Αόριστος Β

⁴ Παθητικός Αόριστος

Λεξιλογικές Ασκήσεις (να μεταφερθούν στο τετράδιο)

1.Αφού επιλέξεις το σωστό ορισμό, γράψε τον δίπλα στην παύλα

απόρρητο, άρρητο, ευμολογία, λογοθεραπεία, λογικοφανής, λογιосύνη, λογοδοτώ, λογοφέρνω, ρητό, ρήτρα

πνευματική καλλιέργεια
όρος σε συμφωνία, σε διαθήκη
απόφθεγμα, συμπέρασμα, παροιμιώδης φράση
απολογούμαι, δίνω λογαριασμό για τις πράξεις μου
διαπληκτίζομαι, μαλώνω με τα λόγια
θεραπεία των διαταραχών του λόγου
αυτός που φαίνεται λογικός, χωρίς να είναι
αυτό που δεν πρέπει να ανακοινωθεί, που πρέπει να μείνει μυστικό
αυτό που δε λέγεται, που δεν εκφράζεται
ο τρόπος σχηματισμού και η εξέλιξη μιας λέξης

2.Αντιστοίχισε τις λέξεις με τις συνώνυμές τους

Ομιλία	Λογοφέρνω
Προοίμιο	Απόρρητο
Διαπληκτίζομαι	Λόγος
Διαφωνώ	Πολυλογάς
Μαντεύω	Αντιλέγω
Κρυφό	Αμφιλεγόμενος
Αμφισβητούμενος	Ανάλογος
Ομιλητικός	Προλέγω
Λογικό	Πρόλογος
αντίστοιχος	παράλογο

Μελέτησε το παρακάτω σχεδιάγραμμα!
Είναι τα ουσιαστικά της Γ' κλίσης

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ Γ' ΚΛΙΣΗΣ

ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΗΚΤΑ

- Ὁ ἥρως
τοῦ ἥρω-ος
- ὁ ἰχθύς
τοῦ ἰχθύ-ος
- ἡ φύσις
τῆς φύσε-ως

ΣΥΜΦΩΝΟΛΗΚΤΑ

ΗΜΙΦΩΝΟΛΗΚΤΑ

Ενρινόληκτα (μ, ν)

χειμῶν (χειμῶν-ος)
γείτων (γείτον-ος)

Υγρόληκτα (λ, ρ)

ζωστήρ (ζωστήρ-ος)
κοσμήτωρ (κοσμήτορ-ος)

ΑΦΩΝΟΛΗΚΤΑ

Ουρανικόληκτα (κ, γ, χ)

Πίναξ (πίνακ-ος)

Χειλικόληκτα (π, β, φ)

χάλυψ (χάλυβ-ος)

Οδοντικόληκτα (τ, δ, θ)

λέβης (λέβητ-ος)

Σιγμόληκτα (σ/ς)

λάθος λάθοσ-, λαθεσ-

Μη ξεχνάς!!!

$\left. \begin{matrix} \kappa \\ \gamma \\ \chi \end{matrix} \right\}$	$+ \sigma = \xi$	$\left\{ \begin{matrix} \text{φύλακ-ς} \\ \text{φλογ-ς} \\ \text{ὄνυχ-ς} \end{matrix} \right.$
--	------------------	--

$\left. \begin{matrix} \pi \\ \beta \end{matrix} \right\}$	$+ \sigma = \psi$	$\left\{ \begin{matrix} \text{κώνωπ-ς} \\ \text{Ἄραβ-ς} \end{matrix} \right.$
--	-------------------	---

Κλίση

Ουσιαστικών της Γ' Κλίσης

ΑΦΩΝΟΛΗΚΤΑ			
ΕΝΙΚΟΣ		ΑΡΙΘΜΟΣ	
ΑΡΘΡΟ	ΟΥΡΑΝΙΚΟΛΗΚΤΑ	ΧΕΙΛΙΚΟΛΗΚΤΑ	ΟΔΟΝΤΙΚΟΛΗΚΤΑ
ὁ	πίνακ-ς (Ξ)	χάλυβ-ς (ψ)	τάπητ ⁵ -ς
τοῦ	πίνακ-ος	χάλυβ-ος	τάπητ-ος
τῷ	πίνακ-ι	χάλυβ-ι	τάπητ-ι
τόν	πίνακ-α	χάλυβ-α	τάπητ-α
ὦ	πίνακ-ς (Ξ)	χάλυβ-ς (ψ)	τάπητ ⁶ -ς
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ		ΑΡΙΘΜΟΣ	
οἱ	πίνακ-ες	χάλυβ-ες	τάπητ-ες
τῶν	πινάκ-ων	χαλύβ-ων	ταπήτ-ων
τοῖς	πίνακ-σι (Ξι)	χάλυβ-σι (ψι)	τάπητ ⁷ -σι
τούς	πίνακ-ας	χάλυβ-ας	τάπητ-ας
ὧ	πίνακ-ες	χάλυβ-ες	τάπητ-ες

Παρατηρήσεις

- Τα βαρύτονα οδοντικόληκτα σε -ις σχηματίζουν την αιτιατική του ενικού σε -ν και την κλητική του ενικού όμοια με το θέμα (χωρίς το χαρακτήρα)

Π.χ ἡ χάρις τῆς χάριτος τήν χάριν ὦ χάρι

αλλά

ἡ ἐλπίς τῆς ἐλπίδος τήν ἐλπίδα ὦ ἐλπίς

- Το ουσιαστικό τυραννίς (-ίδος) σχηματίζει την κλητική του ενικού χωρίς κατάληξη με αποβολή του οδοντικού χαρακτήρα: ὦ τυραννί

5 }
6 } Οδοντικό πριν από το -σ- αποβάλλεται
7 }

Οδοντικόληκτα σε -ας γεν. -αντος

Οδοντικόληκτα σε -ων γεν. οντος

Ενικός αριθμός

ὁ	ἰμάς (ντ-ς) ⁸	γίγας (ντ-ς)	γέρων (ντ-)
τοῦ	ἰμάντος	γίγαντος	γέροντος
τῷ	ἰμάντι	γίγαντι	γέροντι
τόν	ἰμάντα	γίγαντα	γέροντα
ᾧ	ἰμάς	γίγαν	γέρον

Πληθυντικός αριθμός

οἱ	ἰμάντες	γίγαντες	γέροντες
τῶν	ἰμάντων	γιγάντων	γερόντων
τοῖς	ἰμάσι (ντ-σι) ⁹	γίγασι (ντ-σι)	γέρουσι (ντ-σι) ¹⁰
τούς	ἰμάντας	γίγαντας	γέροντας
ᾧ	ἰμάντες	γίγαντες	γέροντες

Παρατηρήσεις

- Τα οξύτονα οδοντικά σε **-ας, -αντος** σχηματίζουν την κλητική ενικού ομοία με την ονομαστική π.χ. ὁ ἰμάς ᾧ ἰμάς
- Τα βαρύτονα οδοντικά σε **-ας, -αντος** και **-ων, οντος** σχηματίζουν την κλητική του ενικού χωρίς κατάληξη με αποβολή του οδοντικού θέματος.

Π.χ. ὁ γίγας ᾧ γίγαν

ὁ γέρων ᾧ γέρον

⁸ Το σύμπλεγμα ντ πριν από το ς αποβάλλεται

⁹ Μετά την αποβολή του συμπλέγματος ντ το α εκτείνεται σε μακρό (αντέκταση)

¹⁰ Μετά την αποβολή του συμπλέγματος ντ το ο εκτείνεται σε μακρό (ου)
(αντέκταση)

Ενρινόληκτα (μ, ν) Μονόθεμα

Ενικός αριθμός

ό	χειμών	πυρήν	ἄγών
τοῦ	χειμῶνος	πυρῆνος	ἄγῶνος
τῷ	χειμῶνι	πυρῆνι	ἄγῶνι
τόν	χειμῶνα	πυρῆνα	ἄγῶνα
ᾧ	χειμών	πυρήν	ἄγών
οἱ	χειμῶνες	πυρῆνες	ἄγῶνες
τῶν	χειμῶνων	πυρήνων	ἄγῶνων
τοῖς	χειμῶσι ν	πυρῆσι ν	ἄγῶσι ν
τούς	χειμῶνας	πυρῆνας	ἄγῶνας
ᾧ	χειμῶνες	πυρῆνες	ἄγῶνες

Διπλόθεμα

Ενικός αριθμός

ό	ποιμήν	γείτων	ἡ χελιδών
τοῦ	ποιμένος	γείτονος	τῆς χελιδόνος
τῷ	ποιμένι	γείτονι	τῇ χελιδόνι
τόν	ποιμένα	γείτονα	τήν χελιδόνα
ᾧ	ποιμήν	γείτον	ᾧ χελιδών

Πληθυντικός αριθμός

οἱ	ποιμένες	γείτονες	αἱ χελιδόνες
τῶν	ποιμένων	γειτόνων	τῶν χελιδόνων
τοῖς	ποιμέσι	γείτοσι	ταῖς χελιδόσι
τούς	πομένας	γείτονας	τάς χελιδόνας
ᾧ	ποιμένες	γείτονες	ᾧ χελιδόνες

Παρατήρηση

1. Τα βαρύτονα ενρινόληκτα σε **-ων, -ονος** σχηματίζουν την κλητική με το αδύνατο θέμα. **ὁ γείτων ὦ γείτον**

Άσκηση

Να συμπληρώσετε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις:

1. Ἐξ(ὄνυξ, γεν.) τόν λέοντα
2. Κρίνε τούς ἀνθρώπους μή ταῖς (ἐσθής), ἀλλά τοῖς ἔργοις
3. Ἐκ τῶν πτερῶν γινώσκομεν τόν (ὄρνις)
4. Τοῖς(φύλαξ) οὐ προσήκει ὕπνους.
5. Ἐν τῇ (φάραγξ) πολλοί(ἰέραξ) διαμένουσιν.
6. Ἐν τῷ ἔλει τούτῳ ἱκανός ἀριθμός (κώνωψ, γεν. πληθ.) ἐστί.
7. Πάρις θαυμάζει μέν τῆς Ἥρας τό σχῆμα καί τῆς Ἀθηνᾶς τήν (ἄσπις), προσφέρει ὅμως τό μῆλον τῇ Ἀφροδίτῃ.
8. Ἐπὶ τοῦ τοίχου γράφει(λέων, αιτ. πληθ.) καί (ἐλέφας, αιτ. πληθ.)
9. Περί μέσας(νύξ, γεν. ενικ.) ἀφίκετο ἡ Πάραλος

